

Дијалошка трибина: Умјетничко благо цркве Светог Ђорђа под Горицом (ВИДЕО)

Овогодишња вишедневна манифестација „Дани Светог Марка“ отпочела је синоћ, 03. маја 2023. године, дијалошком трибином на тему „Умјетничко благо цркве Светог Ђорђа под Горицом“.

Трибина је одржана у Светогергијевском дому под Горицом, а учесници су били др Јелена Ердељан, професор на Универзитету у Београду и господин Драган Радовић, историчар умјетности. Трибином је модерирао свештеник Гојко Перовић.

Међу присутнима су били професор др Владимир Божовић, ректор Универзитета Црне Горе и господин Драган Радовић, директор Директората за сарадњу са вјерским заједницама при Министарству правде Црне Горе.

Господин Радовић на почетку је казао да је црква Светог Ђорђа, простор око цркве, Горица и простор испод Горице мјесто гдје је настало насеље и град који ми данас знамо као Подгорицу. Црква Светог Ђорђа превазилази теме архитектуре, сликарства, живописа, иконописа. „То је једна универзална

тема која хиљаду година окупља људе на овом мјесту, на овом простору, и чини Подгорицу онаквом каквом јесте“.

Истакао је да је црква саграђена у десетом или једанаестом вијеку и од тада па до данашњег дана централна је тачка овог простора. „Подгорица се иначе први пут помиње 1326. године, значи много касније него што је црква Светог Ђорђа овдје саграђена, и сигурно је да је Подгорица настала око цркве Светог Ђорђа или због цркве Светог Ђорђа“, закључио је Радовић, уз констатацију да је црква током хиљаду година била мјесто у којем је почињао и завршавао живот у Подгорици, о чему говоре и стотине гробова у околини цркве.

Објаснио је да је данашњи живопис настао отприлике у седмој деценији шеснаестог вијека. То је вријеме врло живе сликарске активности, на простору данашње Црне Горе. Иконописци су били из породице Ђиновски, која се доселила у деветнаестом вијеку у Подгорицу и одиграла значајну улогу у формирању културног и образовног амбијента. Израдили су и обновили преко стотину иконостаса у Црној Гори, међу осталима и иконостас цркве Светог Ђорђа.

На крају је казао да порта цркве и гробље мора постати незаобилазан дио обилска Подгорице, њене културе и прошлости и свега онога што Подгорица има да понуди и каже људима. Посебно је подвукао да би волио овдје да види археолошка истарживања.

Професорица Ердељан на почетку свог излагања нагласила је важност сакралне топографије или хијеротопије Подгорице, чији је центар у њеном сакралном језгру, а то је црква Светог Ђорђа. Од почетака историје, од првих урбаних центара у Месопотамији, центар урбаног насеља је сакрални садржај. „Сакрално језгро је оно из чега почиње цивилизација уопште.“

Говорећи о периоду у ком настаје фрескопис цркве Светог Ђорђа, појаснила је да иако не знамо ко су мајстори који су фрескописали цркву, знамо да су функционисали у оквиру једног огромног подухвата, који је био везан за обнову Пећке Патријаршије. „То је један огроман покрет, у оквиру једног изванредно значајног историјског догађаја који спада у шеснаести вијек“. Истакла је да се све то радило програмски, те да се у релативно кратком року на десетине цркава обнавља и добија нови слој живописа, укључујући и Студеницу и Грачаницу.

Нагласила је да се иконостас цркве може разматрати посматрати у контексту Врања и Дебра и околине, и уопште путујућих мајстора који су били из тог

краја. Мајстори Ћиновски били су доведени овдје јер су били најбољи у свом занату, врхунски мајстори чија су дјела била тражена.

Као најаву будућих разматрања ове теме, говорила је о оквирима за разумијевање културног наслеђа источне обале Јадрана и умјетности средњовјековне Србије. Посебно се осврнула на манастир Студеницу и на њеном примјеру говорила о преношењу сакралних култова и мотива из Цариграда. „Културни трансфер који стално постоји између Источног Медитерана, Јадрана, Балкана који је саставни дио тог подручја у том смислу, то је непорецива чињеница“.

Отац Гојко захвалио је свима на пажњи и најавио наставак манифестације „Дани Светог Марка“. Следећи догађај у оквиру манифестације биће гусларско вече у порти цркве Светог Ћорђа, 04. маја у 19.30 часова. Вече носи наслов „Жртвене подје Косова – омаж pjesнику Мемину Рајковичу“.

строг Тв

mitropolija.com